

Bijlage 3. Monitoring contacten ebola- of marburgpatiënt

Contacten van een patiënt met een ebola- of marburginfectie staan onder controle van de GGD, de afdeling infectiepreventie of de bedrijfsgeneeskundige dienst (hierna de controlerende instantie genoemd) om het ontstaan van de eerste ziekteverschijnselen actief te vervolgen. Het doel is de kans op tertiaire transmissie te voorkomen. Er is sprake van een dwingende maatregel waarvoor een wettelijke basis is (groep A-ziekte).

De maatregel duurt tot en met **21 dagen** na de laatste kans op overdracht (contact met patiënt of lichaamsvloeistoffen). Er zijn daarbij twee vormen van toezicht mogelijk: actieve en passieve monitoring. De mate van risico op transmissie is bepalend voor de vorm van toezicht.

Indeling hoog- en laagrisicocontact

Laagrisicocontact

Personen die **met** beschermende maatregelen¹ contact hebben gehad met (potentieel infectieus materiaal van) de patiënt, zoals medisch personeel, vanaf het moment dat de patiënt als infectieus kan worden beschouwd

Hoogrisicocontact

Personen die **zonder** beschermende maatregelen contact hebben gehad met (potentieel infectieus materiaal van) de patiënt vanaf het moment dat de patiënt als infectieus kan worden beschouwd, bijvoorbeeld:

- de partner en gezinscontacten of seksuele contacten van de patiënt;
- (thuis)bezoekers van de patiënt;
- personen die van hetzelfde toilet als de patiënt gebruik hebben gemaakt (denk ook aan ziekenhuisbezoek);
- medepatiënten op zaal;
- ambulancepersoneel;
- medewerkers in het ziekenhuis;
- medewerkers van het laboratorium;
- medewerkers van ziekenhuismortuarium;
- medewerkers na een prik- of besmettingsaccident.

---

¹ Zoals geadviseerd in de [WIP-richtlijn Virale hemorrhagische koortsen](#)

Vliegtuigcontacten

Laagrisicovliegtuigcontacten

- Passagiers die in alle richtingen (opzij, naar voren/achteren en diagonaal) één stoel van de patiënt verwijderd waren;
- Bemanningsleden die de sectei van het vliegtuig hebben bediend waar de patiënt zat;
- Schoonmakers die de sectei van het vliegtuig hebben schoongemaakt waar de patiënt zat.

Hoogrisicovliegtuigcontacten

- Passagiers en bemanning die direct contact hebben gehad met (potentieel) infectieus lichaamsmateriaal van de patiënt.

Maatregelen bij monitoring

Maatregelen bij alle contacten (hoog- en laagrisico):

- De persoon moet tweemaal per dag, 's ochtends en 's avonds zijn temperatuur opmeten (**rectaal of oor**). Hiervoor gebruikt men een persoonlijke thermometer (die niet door anderen gebruikt wordt). Men noteert de temperatuur. De thermometer wordt na gebruik met 70%-alcohol gedesinfecteerd en de handen worden gewassen.
- Indien de persoon is teruggekeerd uit een malariagebied en een lichaamstemperatuur van $\geq 38\text{ °C}$ meet, doet deze er verstandig aan om het risico van een malaria-infectie uit te sluiten en belt de persoon de controlerende instantie. Als de persoon koortsremmende middelen gebruikt, geeft hij/zij dit door aan de controlerende instantie.
- De persoon is **verplicht** de controlerende instantie op de hoogte te brengen van iedere verandering van zijn of haar gezondheidstoestand, bijv. braken, hoofdpijn, sufheid, buikpijn, diarree, geel zien, keelpijn of hoesten. De patiënt blijft in dat geval thuis, gebruikt een apart toilet en beperkt zijn contacten.
- De controlerende instanties leggen alle gegevens vast.

Extra voor laagrisicocontacten:

- De persoon belt met de controlerende instantie wanneer de temperatuur twee keer achter elkaar gemeten met 12 uur tussentijd $\geq 38\text{ °C}^2$ is (behalve bij terugkeer uit malariagebied dan bij éénmalige verhoging van temperatuur).
- Gebruik voor het instrueren van deze personen brieftekst ad 1.

Extra voor hoogrisicocontacten

- De persoon is verplicht dagelijks zijn/haar temperatuur door te geven aan de controlerende instantie.
- Als de gemeten lichaamstemperatuur $\geq 38\text{ °C}^2$ is, meldt de persoon dit meteen aan de controlerende instantie. De patiënt blijft in dat geval thuis, gebruikt een apart toilet en beperkt zijn contacten.
- Personen moeten gedurende de periode dat ze onder toezicht zijn, in de buurt van hun woonplaats in Nederland blijven. Als de contacten al in het buitenland verblijven, moeten zij dagelijks contact opnemen met de controlerende instantie.
- De controlerende instantie moet de huisarts van een persoon onder toezicht informeren over de te nemen maatregelen. De persoon wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- Gebruik voor het instrueren van deze personen brieftekst ad 2.

---

² De grens voor koorts tijdens contactmonitoring ($\geq 38\text{ °C}$) is lager gelegd dan bij de casusdefinitie ($\geq 38,6\text{ °C}$). Daardoor kan bij een bewezen contact al in een vroeg stadium aanvullend onderzoek worden verricht.

Maatregelen bij klachten

- Koorts is leidend voor het instellen van nadere klinische evaluatie en diagnostiek.
- Bij een contact in monitoring zonder koorts maar mét klachten passend bij ebola of marburg (zoals diarree en braken zonder een andere voor de hand liggende oorzaak) of bij personen met immuunsuppressiva of koortsremmende medicatie moet een beoordeling door een clinicus plaatsvinden en is zo nodig opname geboden in een daartoe aangewezen VHK-triagecentrum. Actuele beschikbaarheid van VHK-triage- en behandelcentra zijn bekend bij de LCI (088 – 689 7000 (24/7)) en bij de universitaire centra.
- Indien er sprake is van een verdenking ebola of marburg neemt de controlerende instantie direct contact op met de LCI (088-6897000) ten behoeve van de landelijke coördinatie. Verder dienen de stappen zoals beschreven in Bijlage 1 gevolgd te worden.

Psychosociale ondersteuning

Bovenstaande verplichtingen kunnen een grote mate van angst en onzekerheid bij de te monitoren contacten tot gevolg hebben. Geef goede face-to-face voorlichting over het ziektebeeld en de kans op overdracht. Organiseer dit eventueel in groepsverband.

Advies t.a.v. huisdieren

Er is in Nederland momenteel geen quarantainefaciliteit beschikbaar voor huisdieren die contact hebben gehad met een ebola- of marburgpatient. Er is tot op heden te weinig bekend over het beloop van een eventuele infectie en in het bijzonder de besmettelijkheid bij huisdieren. Daarom adviseren wij alléén bij hoogrisicocontacten om voor de periode van monitoring huisdieren waarmee direct lichamelijk contact kan bestaan (o.a. katten en honden) tijdelijk elders onder te brengen.

Ad 1 Informatiebrieftekst voor het monitoren van laagrisicocontacten

Geachte heer, mevrouw,

U heeft kortgeleden contact gehad met een patiënt, waarbij een infectie met het ebolavirus is vastgesteld. Hoewel u bij dat contact beschermende maatregelen heeft gebruikt, wordt u toch gevraagd om uw gezondheid in de gaten te houden. Dit is uit voorzorg, omdat u mogelijk onopgemerkt besmet bent geraakt. De kans hierop is overigens erg klein.

Wat is ebola?

- Het ebolavirus veroorzaakt een zeldzame, maar zeer ernstige infectieziekte. Door de ziekte kunnen bloedingen in het lichaam ontstaan.
- Je krijgt de ziekte alleen door direct lichamelijk contact met een ebolapatiënt of lichaamsvloeistoffen van de patiënt. Met lichaamsvloeistoffen bedoelen we bloed, ontlasting, urine, sperma, braaksel of zweet. Het virus kan niet via de lucht (niezen, hoesten) verspreid worden.
- Mensen die contact hebben gehad met een ebolapatiënt kunnen tot 21 dagen na het contact nog ziek worden. Gemiddeld is dat binnen 7 dagen.

Wilt u meer weten over ebola?

Zie voor meer informatie over ebola: www.rivm.nl/ebola.

Wat vragen we van u?

Om vroeg te kunnen ontdekken of u besmet bent vragen wij u om uw gezondheid in de gaten te houden. Dat doet u **tot 21 dagen na het laatste contact** met de ebolapatiënt. U moet dus uw gezondheid controleren tot .....

Wat betekenen de maatregelen voor mij?

Ik moet maatregelen nemen, omdat...	<ul style="list-style-type: none"> • ik beschermd contact* heb gehad met een ebolapatiënt of diens lichaamsvloeistoffen.
Wat moet ik doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Twee keer per dag, 's morgens en 's avonds, mijn temperatuur opmeten. • Doe dat <u>rectaal of in het oor</u> met een eigen thermometer die niet door anderen gebruikt wordt. • De thermometer na gebruik ontsmetten met 70% alcohol en daarna de handen wassen. • Schrijf de temperatuur op de bijgevoegde lijst. • Ik informeer ..... (controlerende instantie) als ik:<ul style="list-style-type: none"> ➤ tweemaal achtereen een lichaamstemperatuur van 38 graden of hoger meet, gemeten op één dag met 12 uur tussen de meetmomenten. ➤ uit malariagebied kom en éénmaal een temperatuur van 38 graden of hoger meet. ➤ of als ik een van de volgende klachten heb: braken, hoofdpijn, sufheid, buikpijn, diarree, geel zien, keelpijn of hoesten. <p>Ik hoor dan wat er verder gaat gebeuren.</p>

*Dit is contact waarbij u persoonlijke beschermingsmaatregelen heeft gebruikt zoals de richtlijnen dat voorschrijven.

Neem contact op met de ..... (controlerende instantie):

- als u twee keer achtereen **38 °C of hoger koorts** meet (met 12 uur ertussen).
- bij éénmalig gemeten temperatuur van **38 °C of hoger**, indien teruggekeerd uit een malariagebied.

Heeft u nog vragen?

Bel dan met de ..... (controlerende instantie) via ..... (telefoonnummer), en buiten kantoor tijden via ..... (telefoonnummer).

Wij vertrouwen op uw medewerking.

Ad 2 Informatiebrieftekst voor het monitoren van hoogrisicocontacten

Geachte heer, mevrouw,

U heeft kort geleden contact gehad met een patiënt, waarbij een infectie met het ebolavirus is vastgesteld. Het is mogelijk dat u vanwege dit contact besmet bent geraakt met dit virus. Daarom wordt u gevraagd om maatregelen te nemen.

Wat is ebola?

- Het ebolavirus veroorzaakt een zeldzame, maar zeer ernstige infectieziekte. Door de ziekte kunnen bloedingen in het lichaam ontstaan.
- Je krijgt de ziekte alleen door direct lichamelijk contact met een ebolapatiënt of lichaamsvloeistoffen van de patient. Met lichaamsvloeistoffen bedoelen we bloed, ontlasting, urine, sperma, braaksel of zweet. Het virus kan niet via de lucht (niezen, hoesten) verspreid worden.
- Mensen die contact hebben gehad met een ebolapatiënt kunnen tot 21 dagen na het contact nog ziek worden. Gemiddeld is dat binnen 7 dagen.

Wilt u meer weten over ebola?

Zie voor meer informatie over ebola: www.rivm.nl/ebola.

Wat vragen we van u?

Om vroeg te kunnen ontdekken of u besmet bent vragen wij u om uw gezondheid in de gaten te houden. Dat doet u **tot 21 dagen na het laatste contact** met de ebolapatiënt. U moet dus uw gezondheid controleren tot .....

Wat betekenen de maatregelen voor mij?

Ik moet maatregelen nemen, omdat...	<ul style="list-style-type: none"> • ik samen heb gewoond met de patiënt • ik de patiënt thuis heb verzorgd • ik (mogelijk) onbeschermd contact* heb gehad met een ebolapatiënt of diens lichaamsvloeistoffen.
Ik moet gedurende de monitoringsperiode	<ul style="list-style-type: none"> • in de buurt van mijn woonplaats blijven, zodat ik bij het ontstaan van koorts of andere klachten naar een academisch ziekenhuis kan voor onderzoek (overleg hierover met de controlerende instantie) • in Nederland blijven. Het is niet toegestaan Nederland te verlaten.
Wat moet ik verder doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Twee keer per dag, 's morgens en 's avonds, mijn temperatuur opmeten. • Doe dat <u>rectaal of in het oor</u> met een eigen thermometer die niet door anderen gebruikt wordt. • De thermometer na gebruik ontsmetten met 70% alcohol en daarna de handen wassen . • Schrijf de temperatuur op de bijgevoegde lijst. • Ik informeer iedere dag ..... (controlerende instantie) over:<ul style="list-style-type: none"> ➢ Mijn gemeten temperatuur ➢ of als ik een van de volgende klachten heb: braken, hoofdpijn, sufheid, buikpijn, diarree, geel zien, keelpijn of hoesten. • Als ik plotseling koorts of een van deze klachten krijg, informeer ik meteen ..... (controlerende instantie). Ik hoor dan wat er verder gaat gebeuren. • Als ik een van deze klachten heb, blijf ik thuis. Ik beperk contacten met andere personen tot het minimum. • Als ik een van deze klachten heb, gebruik ik een eigen toilet. • Ik breng mijn huisdier tijdelijke elders gedurende de monitoringsperiode.

*Dit is contact waarbij u geen persoonlijke beschermingsmaatregelen heeft gebruikt zoals de richtlijnen dat voorschrijven.

..... (controlerende instantie) neemt dagelijks contact met u op om uw gezondheid te bespreken en te beoordelen.

Mocht u contact op willen nemen met de ..... (controlerende instantie) dan kan dat via ..... (telefoonnummer), en buiten kantoor tijden via ..... (telefoonnummer).

Wij vertrouwen op uw medewerking.

Temperatuurlijst voor dagelijkse controle risicocontacten

Dag nr.	Weekdag	Datum	Tijd ochtend	Tijd avond	Temp. ochtend	Temp. Avond	Doorgebeeld
1	<i>Donderdag</i>	<i>01/01/01</i>	<i>8.00</i>	<i>17.00</i>	<i>36.8</i>	<i>37.2</i>	<i>Ja</i>
	Maandag						
	Dinsdag						
	Woensdag						
	Donderdag						
	Vrijdag						
	Zaterdag						
	Zondag						
	Maandag						
	Dinsdag						
	Woensdag						
	Donderdag						
	Vrijdag						
	Zaterdag						
	Zondag						
	Maandag						
	Dinsdag						
	Woensdag						
	Donderdag						
	Vrijdag						
	Zaterdag						
	Zondag						
	Maandag						
	Dinsdag						
	Woensdag						
	Donderdag						
	Vrijdag						

	Zaterdag						
	Zondag						